

www.enpf.kz

ЖИНАҚТАУШЫ
ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕСІ БАР
ЕЛДЕРДІҢ НЕГІЗГІ
КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ
ШОЛУ. ЭЫДҰ ЕЛДЕРІ
ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН.

МАЗМҰНЫ

ДЕРЕКТЕРДІҢ СИПАТТАМАСЫ.....	3
НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРГЕ ШОЛУ.....	3
1-кесте. Жинақтаушы зейнетақы жүйесі бар елдер (негізгі компонент)	3
2-кесте. Зейнетақы активтерінің мөлшері (ЗА) млн.АҚШ долларымен	3
3-кесте. ЖІӨ-ден % ретінде зейнетақы активтерінің (ЗА) мөлшері (2018 ж.)	4
4-кесте. Зейнет жасы (2018 ж.).....	4
5-кесте. Міндетті зейнетақы жарналарының мөлшерлемесі (брутто кірістен %) (2018ж.)	4
6-кесте. Зейнетақы активтерінің номиналды кірістілігі (%)	5
7-кесте. Зейнетақы активтерінен % ретінде активтер бөлігіндегі инвестициялар (2018 ж. немесе ең соңғы қолжетімді күнге).....	5
8-кесте. ЖІӨ-ден % ретінде зейнетақы төлемдерінің мөлшері (2018 ж.).....	6
9-кесте. Кіріс деңгейі бойынша міндетті (мемлекеттік және жеке) зейнетақы бағдарламалары аясында жалпы (Gross) және таза (Net) ауыстыру коэффициенті (АК).....	6
10-кесте. Жылдар бойынша ерлер мен әйелдер үшін туылғанда күтілетін өмір сүру ұзақтығы (2015-2020 жж.).....	6
11-кесте. Жылдар бойынша ерлер мен әйелдер үшін 65 жаста күтілетін өмір сүру ұзақтығы (2015-2020 жж., 2060-2065 жж.)	7
ДЕРЕККӨЗДЕРГЕ СІЛТЕМЕЛЕР.....	8

ДЕРЕКТЕРДІҢ СИПАТТАМАСЫ

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі бар елдердің негізгі көрсеткіштерімен шолуды жасау үшін Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (ЭЫДҰ) статистикалық деректері, Біріккен ұлттар ұйымының (БҰҰ) деректері, сондай-ақ «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (бұдан әрі - БЖЗҚ) деректері пайдаланылды.

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРГЕ ШОЛУ

1-кесте. Жинақтаушы зейнетақы жүйесі бар елдер (негізгі компонент)

Ел	Зейнетақы жүйесінің типі
Австралия	Белгіленген жарналармен ЖЗЖ (DC)
Дания	ЖЗЖ (кәсіби жоспарлар)
Израиль	Белгіленген жарналармен ЖЗЖ (DC)
Мексика	Белгіленген жарналармен ЖЗЖ (DC)
Чили	Белгіленген жарналармен ЖЗЖ (DC)
Эстония	Белгіленген жарналармен ЖЗЖ (DC)
Қазақстан*	Белгіленген жарналармен ЖЗЖ (DC)

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;
*БЖЗҚ деректері.

2-кесте. Зейнетақы активтерінің (ЗА) мөлшері млрд. АҚШ долларымен

Ел	Жылдар бойынша зейнетақы активтерінің мөлшері										10 жылдағы ЗА өсуі (CAGR, %)
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Австралия	867.4	1 017.0	1 437.8	1 426.0	1 482.9	1 681.8	1 517.6	1 532.8	1 838.9	1 921.8	8,3%
Дания	528.9	553.0	581.5	636.2	661.2	655.9	598.6	611.9	721.7	677.1	2,5%
Израиль	94.7	112.4	112.8	130.1	153.6	154.3	165.2	177.3	215.0	203.2	7,9%
Мексика	116.9	146.1	142.7	181.6	194.8	195.5	175.9	156.5	185.6	194.0	5,2%
Чили	118.0	148.4	135.0	162.0	163.0	165.4	154.7	174.5	210.5	193.1	5,0%
Эстония	1.7	1.8	1.8	2.3	2.8	3.1	3.2	3.7	4.8	5.0	11,4%
Қазақстан*	12.6	15.3	18.1	21.3	24.5	25.2	26.3	19.5	23.9	27.2	8,0%

Дереккөз: «Pension markets in Focus 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;
*БЖЗҚ деректері.

3-кесте. ЖІӨ-ден % ретінде зейнетақы активтерінің (ЗА) мөлшері (2018 ж.)

Ел	ЗА / ЖІӨ
Австралия	140,7
Дания	198,6
Израиль	57,4
Мексика	16,2
Чили	70,2
Эстония	16,9
Қазақстан*	15,2

Дереккөз: «Pension markets in Focus 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;

*БЖЗҚ деректері.

4-кесте. Зейнет жасы (2018 ж.).

Ел	Ерлер	Әйелдер
Австралия	65	65
Дания	65	65
Израиль	67	62
Мексика	65	65
Чили	65	60
Эстония	63	63
Қазақстан*	63	58,5

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;

*БЖЗҚ деректері.

5-кесте. Міндетті зейнетақы жарналарының мөлшерлемесі (брутто кірістен %) (2018ж.)
Қартайған шағы және асыраушысынан айырылуы бойынша зейнетақы бағдарламалары үшін
(номиналды мөлшерлеме).

Ел	Қызметкер, мемлекеттік бағдарлама	Жұмыс беруші, мемлекеттік бағдарлама	Қызметкер, жеке бағдарлама	Жұмыс беруші, жеке бағдарлама	Жиыны
Австралия			0,0	9,5	9,5
Дания			4,0	8,0	12,0
Израиль	3,9 (з)	2 (з)	6,0	6,5	18,4 (з)
Мексика			1,1	5,2	6,3
Чили			11,2	1,2	12,4
Эстония	0,0	16,0	2,0	4,0	22,0
Қазақстан*			10,0	5,0	10+5 (з)

Ескерту: **Дания:** жарналар мөлшерлемесі кәсіби жоспарлар аясында түрленеді, орташа статистикалық мөлшерлемелер көрсетілген. **Мексика:** көрсетілген жарналар мөлшерлемесіне мемлекеттің 0,225% мөлшерінде жеке зейнетақы шотына төлейтін жарнасы және әлеуметтік квота (сомасы жалақы деңгейіне байланысты) кірмейді. Сондай-ақ, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша жәрдемақы және мүгедектігіне байланысты жәрдемақы төлеуге көзделген жарналар енгізілмеген,

олар 0,625% (қызметкер) + 1,75% (жұмыс беруші) + 0,125% (мемлекет) құрайды. **Чили:** көрсетілген мәндерге асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша жәрдемақы үшін 1,15% және әкімшілік шығыстар үшін 1,23% кіреді. **Қазақстан:** 10% мөлшеріндегі қызметкердің міндетті зейнетақы жарналарына (МЗЖ) негізделген негізгі компоненттен бөлек, еңбек жағдайы зиянды жұмыстарда жұмыс жасайтын қызметкерлердің пайдасына 5% мөлшерде жұмыс берушінің міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) көзделген. Пайдасына МКЗЖ аударылатын қызметкерлердің саны 492 мыңды құрайды (2019 жыл үшін). Осындай қызметкерлердің пайдасына міндетті жарналардың жалпы мөлшерінің жиыны 15% (10% - МЗЖ, 5% - МКЗЖ). МЗЖ есебінен зейнетақы жинақтары бар салымшылардың саны 9 721 мыңды құрайды (2019 жыл үшін).
(з) – жалақысына және/немесе еңбек жағдайына байланысты.

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;
*БЖЗҚ деректері.

6-кесте. Зейнетақы активтерінің номиналды кірістілігі (%)

Ел	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	10 жылдағы номиналды орташа жылдық геометриялық кірістілік, %
Австралия	-8,9	8,9	9,0	1,9	12,9	12,2	9,4	4,4	10,2	7,8	6,60%
Дания	6,0	9,4	9,2	8,6	1,4	11,8	2,2	6,4	4,9	-0,5	5,90%
Израиль	24,8	9,8	-2,2	9,6	10,4	5,6	3,3	3,6	7,6	0,6	7,10%
Мексика	11,4	11,2	5,0	13,6	2,5	8,9	1,3	2,9	8,4	-0,3	6,40%
Чили	20,3	11,5	-1,8	6,6	6,7	13,1	5,9	4,2	8,0	1,5	7,40%
Эстония	15,1	9,6	-4,6	8,8	3,1	5,0	2,1	3,3	3,3	-2,3	4,20%
Қазақстан*	12,0	4,4	2,6	4,0	2,4	6,3	15,7	8,0	7,9	11,3	7,36%

Дереккөз: «Pension markets in Focus 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;
*БЖЗҚ деректері.

7-кесте. Зейнетақы активтерінен % ретінде активтер бөлігіндегі инвестициялар (2018 ж. немесе ең соңғы қолжетімді күнге)

Ел	Қысқа мерзімді міндеттемелер мен облигациялар	Шоттағы және депозиттердегі ақшалар	Акциялар	Басқалар	Жиыны
Австралия	14,6	13,7	43,7	28,0	100,0
Дания	30,9	1,0	25,2	39,0	96,1 (ЭЫДҰ-ға сай)
Израиль	61,7	5,2	18,8	14,3	100,0
Мексика	78,1	1,0	18,2	2,7	100,0
Чили	60,6	0,3	38,8	0,3	100,0
Эстония	62,5	3,1	34,2	0,2	100,0
Қазақстан (2019 ж.)*	83,6	11,4	2,49	2,5	100,0

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;
*БЖЗҚ деректері.

8-кесте. ЖІӨ-ден % ретінде зейнетақы төлемдерінің мөлшері (2018 ж.)

Ел	Зейнетақы төлемдерінің үлесі
Австралия	6,38
Дания	6,14
Израиль	Деректер жоқ
Мексика	0,45
Чили	1,12
Эстония	0,05
Қазақстан*	0,27

Дереккөз: «Pension markets in Focus 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;

*БЖЗҚ деректері.

9-кесте. Кіріс деңгейі бойынша міндетті (мемлекеттік және жеке) зейнетақы бағдарламалары аясында жалпы (Gross) және таза (Net) ауыстыру коэффициенті (АК)

Ел	Міндетті зейнетақы бағдарламалары (мемлекеттік және жеке) аясында жалпы АК			Міндетті зейнетақы бағдарламалары (мемлекеттік және жеке) аясында таза АК		
	0,5	1	1,5	0,5	1	1,5
Австралия	64,9	30,9	30,9	75,5	41,0	43,8
Дания	113,8	74,4	64,0	104,5	70,9	63,3
Израиль	77,4	50,1	33,4	81,1	57,8	42,4
Мексика	35,1	25,7	24,6	35,6	28,6	28,6
Чили	36,2	31,2	31,2	44,6	37,3	37,9
Эстония	61,4	47,1	42,3	65,6	53,1	49,0
Қазақстан*	68,0	58,0	54,0	78,0	65,0	61,0

Ескерту: 0,5 кіріс деңгейі – орташа жалақының жартысы (50%), 1 кіріс деңгейі- орташа табыс (100%), 1,5 кіріс деңгейі – орташа жалақыдан 150%.

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;

*БЖЗҚ деректері.

10-кесте. Жылдар бойынша ерлер мен әйелдер үшін туылғанда күтілетін өмір сүру ұзақтығы (2015-2020 жж.)

Ел	Әйелдер	Ерлер
Австралия	85,2	81,2
Дания	82,7	78,7
Израиль	84,3	81,0
Мексика	77,8	72,1
Чили	82,3	77,4
Эстония	82,5	74,0
Қазақстан*	77,4	68,8

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;

* БЖЗҚ деректері (қосымша: БҰҰ, World Population Prospects 2019 деректері).

11-кесте. Жылдар бойынша ерлер мен әйелдер үшін 65 жаста күтілетін өмір сүру ұзақтығы (2015-2020 жж., 2060-2065 жж.)

Ел	2015-2020		2060-2065		2060-2065 (шоғырланым бойынша күтілетін өмір сүру ұзақтығы)	
	Әйелдер	Ерлер	Әйелдер	Ерлер	Әйелдер	Ерлер
Австралия	22,7	20,0	26,5	23,8	27,8	24,9
Дания	20,6	17,9	24,4	22,5	25,7	23,9
Израиль	21,6	19,6	25,6	23,8	27,4	25,3
Мексика	18,5	16,6	22,1	20,2	24,9	22,9
Чили	21,0	18,2	25,2	23,0	27,0	23,6
Эстония	20,6	15,7	24,3	20,7	26,2	20,8
Қазақстан*	17,4	13,1	20,8	17,1	21,8	18,1

Дереккөз: «Pensions at a Glance 2019» ЭЫДҰ шолу есебі;

* БЖЗҚ деректері (қосымша: БҰҰ, World Population Prospects 2019 деректері).

ДЕРЕККӨЗДЕРГЕ СІЛТЕМЕЛЕР

- 1) <https://www.oecd.org/pensions/oecd-pensions-at-a-glance-19991363.htm>
- 2) <https://www.oecd.org/finance/private-pensions/pensionmarketsinfocus.htm>
- 3) <https://population.un.org/wpp/>